

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش و فن آوری به نام خدا نمونه اخلاق پژوهش

بیاماری از خداوند سبحان و اعتماد بر این که عالم محضر خداست و بهوار و ناظر بر افعال انسان و به منظور پاس داشت مقام بلند دانش پژوهش و نظریه ایست جایگاه دانشگاه در اعتلای فرهنگ و تمدن بشری، ما دانشجویان و اعضاء هیئت علمی واحد های

دانشگاه آزاد اسلامی متعهد می گردیم اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن متخطی نگذیم:

- ۱- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۲- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران و پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۳- اصل مالکیت مادی و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق مادی و معنوی دانشگاه و کلیه بهکاران پژوهش.
- ۴- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن پیشبرد و توسعه کشور در کلیه مراحل پژوهش.
- ۵- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به اجتناب از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجهیزات و منابع در اختیار.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمان ها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم ها و حرمت ها در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۸- اصل ترویج: تعهد به رواج دانش و اسناد نتایج تحقیقات و انتقال آن به بهکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۹- اصل برکت: التزام به برکت جویی از حرکت رفتار خیر خرد ای و اعلام موضع نسبت به کسانی که حوزه علم و پژوهش را به ناله های غیر علمی می آلائند.

معاونت پژوهش و فن آوری
به نام خدا
تعهد اصالت رساله یا پایان نامه تحصیلی

اینجانب فاطمه رضایی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد در رشته علوم تربیتی (برنامه‌ریزی درسی) که در تاریخ ۱۳۹۲/۶/۳۱ از پایان نامه خود تحت عنوان " بررسی رابطه مهارت خواندن با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی در دروس ریاضی و فارسی شهر داراب

" با کسب نمره : ۱۷/۸۰ دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

- ۱) این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آنرا در فهرست مربوطه ذکر و درج کرده ام.
- ۲) این پایان نامه قبلاً برای هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- ۳) چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.
- ۴) چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: فاطمه رضایی

تاریخ و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد "M.A."

گرایش:

برنامه ریزی درسی

عنوان:

رابطه مهارت های خواندن با پیشرفت تحصیلی دردرس فارسی وریاضی پایه ی پنجم

ابتدایی شهر داراب

استاد راهنما:

دکتر فانی

استاد مشاور:

دکتر شهامت

محقق:

فاطمه رضایی

تابستان ۹۲

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: فاطمه رضایی در تاریخ: ۱۳۹۲/۶/۳۱ رشته: علوم تربیتی (برنامه ریزی

درسی)

از پایان نامه خود با عنوان: بررسی رابطه مهارت خواندن با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم

ابتدایی در دروس ریاضی و فارسی شهر داراب

با درجه و نمره: ۱۷/۸۰ دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داوری سمت امضاء اعضای هیات داوری

۱- دکتر حجت اله فانی

استاد راهنما

۲- دکتر نادر شهامت

استاد مشاور

۳- دکتر مسلم صالحی

استاد داور

۴-

استاد داور

مراتب فوق مورد تایید است.

مدیر / معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق

از آنجائی که در فرهنگ غنی پر بار اسلام تشکر و قدردانی همواره مورد تاکید و سفارش قرار گرفته و طبق فرموده قرآن کریم شخصی که از مخلوق سپاسگزاری نکند از خالق نیز نمی تواند قدردانی نماید. لذا لازم می دانم از کلیه کسانی که بزرگوارانه در راه خدمت به مرز وبوم این مملکت تلاش و کوشش می نمایند تقدیر و تشکر نمایم .

لذا از زحمات بی شائبه شما اساتید ارجمندم دکتر فانی و دکتر شهامت صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم و از درگاه خداوند متعال خواستارم که بیش از پیش بر توفیقات همگان در راه خدمت خالصانه به نظام جمهوری اسلامی و اسلام ناب محمدی بیفزاید.

تقدیم به :

ساحت مقدس آقا امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

تقدیم به :

پدرم که نامش زیبا ترین واژه کتاب عشق است و مادرم که فداکار یها و وجودش تکیه گاه محکم برایم
و همسرم که صبورانه با من همکاری نمودند .

تقدیم به :

استاد گرامی که با سعی و تلاش خود ما را از سرچشمه معرفت خویش سیراب کرد .

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

چکیده..... ۱

فصل اول کلیات طرح

مقدمه..... ۳

بیان مسأله..... ۵

اهمیت و ضرورت تحقیق..... ۸

اهداف تحقیق..... ۱۰

هدف کلی..... ۱۰

اهداف جزئی..... ۱۰

فرضیه های تحقیق..... ۱۱

فرضیه اصلی..... ۱۱

فرضیه های فرعی..... ۱۱

تعریف واژه ها و اصطلاحات..... ۱۲

تعاریف نظری..... ۱۲

تعاریف عملیاتی..... ۱۲

فصل دوم ادبیات و پیشینه تحقیق

مقدمه..... ۱۴

الف (مبانی نظری..... ۱۴

پیشرفت تحصیلی..... ۱۴

مهارت خواندن..... ۱۵

مراحل فرآیند خواندن..... ۱۵

۱- احساس..... ۱۶

۲- رمزیابی..... ۱۶

۳- ادراک مقدماتی..... ۱۶

۱۶	۴-ادراک کامل
۱۶	۵-به یادسپاری
۱۶	۶-به یادآوری
۱۶	مراحل آموزش خواندن
۱۷	روش های خواندن متن (مطالعه)
۱۷	۱-خواندن با صدا
۱۸	۲)صامت خواندن
۱۸	۳)مهارت های فراشناختی خواندن
۱۸	۴)تشخیص نکات اصلی
۱۸	۵)تلخیص و مرور
۱۹	۶)پرسش از خود
۱۹	عوامل مؤثر در خواندن
۲۱	اهداف خواندن
۲۲	نظریه های خواندن و درک مفاهیم
۲۳	الف- الگوی وابسته به متن
۲۳	ب- الگوی استنباطی
۲۴	ج-الگوی تعاملی
۲۵	آموزش خواندن
۲۶	یادگیری خواندن
۲۷	توانایی درک مطلب
۲۷	راهبردهای درک مطلب مناسب دوره دبستان
۲۸	الف) خلاصه کردن
۲۸	ب) راهبرد پیش بینی
۲۹	ج)راهبرد ایجاد سؤال
۲۹	د- راهبرد پرسش - پاسخ
۲۹	روشهای آموزش راهبردهای درک مطلب
۳۰	الف- آموزش راهبردهای آگاه کننده در یادگیری
۳۰	ب- تدریس متقابل
۳۱	ج- آموزش توضیح مستقیم

۳۱	روش های آموزش خواندن
۳۲	الف) روش تحلیلی
۳۲	روش حروف آموزی یا الفبایی
۳۳	روش صدا آموزی
۳۳	روش هجا آموزی
۳۳	ب) روش کلی خوانی
۳۳	ج) روش ترکیبی
۳۴	روش های خواندن
۳۷	سنجش مهارت خواندن
۳۸	نارساخوانی
۴۰	هیپرلکسی
۴۳	مهارت حساب کردن
۴۴	رابطه ریاضی و زبان نوشتاری
۴۵	فهم مطالب و ریاضیات
۵۲	ب) پیشینه تحقیق
۵۲	۱- تحقیقات داخلی
۵۸	۲- تحقیقات خارجی
۶۲	جمع بندی

فصل سوم روش تحقیق

۶۴	روش تحقیق
۶۴	جامعه آماری
۶۴	نمونه و روش نمونه گیری
۶۴	ابزار جمع آوری اطلاعات
۶۵	مقیاس سنجش مهارت خواندن
۶۵	روایی آزمون های مهارت خواندن
۶۵	روش نمره گذاری مولفه های مهارت خواندن
۶۵	۱-خرده آزمون سرعت خواندن
۶۶	۲-خرده آزمون درک مطلب

۳-خرده آزمون تکمیل جملات.....	۶۶
پایایی آزمون های مهارت خواندن.....	۶۶
نحوه ی گردآوری داده ها	۶۶
روش های تجزیه و تحلیل داده ها	۶۷
ملاحظات اخلاقی.....	۶۷

فصل چهارم یافته های تحقیق

الف- یافته های توصیفی	۶۹
ب- یافته های استنباطی.....	۷۰
فرضیه های فرعی.....	۷۱
فرضیه ۱.....	۷۱
فرضیه ۱-۱.....	۷۲
فرضیه ۱-۲.....	۷۴
فرضیه ۲.....	۷۵
فرضیه ۱-۲.....	۷۴
فرضیه ۲-۲.....	۷۵
فرضیه ۳.....	۷۶

فصل پنجم بحث و نتیجه گیری

خلاصه پژوهش.....	۷۹
بحث و نتیجه گیری.....	۷۹
فرضیه شماره ۱.....	۷۹
فرضیه ۱-۱.....	۸۰
فرضیه ۲-۱.....	۸۱
فرضیه شماره ۲.....	۸۲
فرضیه ۱-۲.....	۸۲
فرضیه ۲-۲.....	۸۳
فرضیه شماره ۳.....	۸۳
محدودیت های تحقیق.....	۸۴
پیشنهادات.....	۸۴

۸۴.....	الف) کاربرد ی
۸۵.....	ب) پژوهشی
۸۶.....	منابع فارسی
۹۵.....	منابع انگلیسی

پیوست

آزمون مهارت خواندن

چکیده انگلیسی

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۴-۱- میانگین و انحراف استاندارد نمرات مهارت های خواندن و پیشرفت تحصیلی دروس ریاضی و فارسی..... ۷۱

جدول ۴-۲- میانگین و انحراف استاندارد نمرات مهارت های خواندن و پیشرفت تحصیلی دروس ریاضی و فارسی به

تفکیک..... ۷۱

جدول ۴-۳- رابطه مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی و فارسی..... ۷۲

جدول ۴-۴- رابطه مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر در دروس ریاضی و فارسی..... ۷۳

جدول ۴-۵- رابطه ابعاد مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر در درس فارسی..... ۷۴

جدول ۴-۶- رابطه ابعاد مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر در درس ریاضی..... ۷۵

جدول ۴-۷- رابطه مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر در دروس ریاضی و فارسی..... ۷۵

جدول ۴-۸- رابطه ابعاد مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر در درس فارسی..... ۷۶

جدول ۴-۹- رابطه ابعاد مهارت خواندن و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر در درس ریاضی..... ۷۷

جدول ۴-۱۰- تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تعیین قدرت پیش بینی کنندگی ابعاد مهارت خواندن در پیشرفت

تحصیلی درس فارسی..... ۷۸

جدول ۴-۱۱- تحلیل رگرسیون چند متغیره برای تعیین قدرت پیش بینی کنندگی ابعاد مهارت خواندن در

پیشرفت تحصیلی درس ریاضی..... ۷۸

چکیده:

این پژوهش به منظور بررسی رابطه مهارت خواندن با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی در دروس ریاضی و فارسی شهر داراب انجام شده است. روش تحقیق، از نوع همبستگی می باشد که تمام دانش آموزان دختر و پسر پایه پنجم ابتدایی شهر داراب که در سال تحصیلی ۹۲-۹۱ مشغول به تحصیل بودند، جامعه آماری این پژوهش را تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۲۶۴ نفر دانش آموز دختر و پسر از روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. برای بررسی مهارت خواندن دانش آموزان از مهارت سطح سواد خواندن اصفهان از دو گروه آزمون گرفته شد سپس به منظور سنجش وضعیت تحصیلی دانش آموزان، نمرات پیشرفت تحصیلی آنها در دروس ریاضی و فارسی از ریز نمرات استخراج شد. داده ها با استفاده از روش همبستگی پیرسون و روش تحلیل رگرسیون مورد تحلیل آماری قرار گرفتند. بر اساس یافته های پژوهش بین مهارت خواندن با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه پنجم ابتدایی در دروس فارسی و ریاضی رابطه معناداری وجود دارد و مولفه های درک مطلب، تکمیل جملات ناقص، توانایی صحیح خوانی متون فارسی، سرعت خواندن و صحیح خوانی کلمات معنادار می توانند پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را پیش بینی کنند.

کلید واژه ها: مهارت خواندن، ریاضی، فارسی، کلاس پنجم ابتدایی

فصل اول

کلیات طرح

مقدمه:

زبان اساسی ترین و با ثبات ترین حلقه اتصالی است که نسل های گذشته ، حال و آینده را به هم پیوند می زند . یک کودک با آگاهی از یک زبان ، پیشرفت هایی می کند که بالاتر از مرزهای تجربیات شخصی اوست. به وضوح دیده شده دانش آموزشی که به زبان مادری تسلط داشته اند ، خیلی راحت تر به لغات و ترکیبات و جملات کتاب دست می یابند . زبان به عنوان ابزار تأمل و اندیشه و تبادل افکار همواره در جامعه ی بشری نقش کلیدی داشته است .

پیشرفت زبان و یادگیری لغات و مفاهم گوناگون از عوامل مؤثر در رشد شناختی است و خواندن و درک مطلب یکی از ارکان مهم آموزشی است (لطف آبادی ، ۱۳۸۰) .

اختلاف نظر در مورد آموزش خواندن ناشی از تعریفی است که برای خواندن ارائه می شود . بعضی از متخصصین تعلیم و تربیت خواندن را فرآیند یادگیری پیوند میان نمادهای نوشتاری و اصوات گفتاری می دانند . کودک قبل از رفتن به مدرسه در مورد زبان گفتاری اطلاعاتی کسب کرده است ، بنابراین زمانی کودک می تواند بخواند که قادر باشد بین نمادهای نوشتاری و اصوات گفتاری ارتباط و پیوند برقرار کند (سروستانی ، ۱۳۷۷) .

برخی از کارشناسان جریان خواندن را چیزی بیش از فرآیند نشانه خوانی^۱ می دانند و این نظر را ابراز می کنند که روند تفسیر کردن صوت هایی که با حرف پیوند دارند، بخشی از فرآیند خواندن به حساب می آید . در خواندن باید بر استخراج معنا و مفهوم متن چاپ شده تأکید گردد، نه بر کشف رمز (سروستانی ، ۱۳۷۷) .

خواندن از دیدگاه اریکسون رفتار پیچیده ای است که از چندین رفتار یا مهارت مجزا و قابل تفکیک تشکیل شده است و معلمان قادر به توضیح آن هستند و می توانند برنامه های آموزشی و ارزشیابی خود را حول این رفتارها بنا سازند (ایوبی ، ۱۳۸۲) .

افروز (۱۳۸۵) به نقل از مک گینز و اسمیت^۲ ، زمینه های اصلی در ارزیابی فرآیند خواندن را چنین بیان می دارد :

۱-شناسایی کلمه

۲-توسعه واژه ها

^۱Decoding process

^۲Macijinze&smitt

۳- درک کلمه به کلمه

۴- معانی تفسیری

۵- ارزشیابی

۶- کاربرد مراحل خواندن

۷- ابعاد احساسی خواندن

افروز (۱۳۸۵)، تأکید می کند که همواره رابطه و درجه ی همبستگی فوق العاده ای بین مهارت خواندن در دانش آموزان ابتدایی و میزان پیشرفت تحصیلی دروس دیگر آنها مشاهده می گردد . خواندن یکی از مهمترین مهارت های پیش نیاز برای یادگیری سایر دروس می باشد، از جمله کمک مهمی به پیشرفت ریاضیات و فارسیو...می کند . کسی که خوب می خواند و روان خوان است مطمئناً در حل مسائل ریاضی و شناخت محیط اطراف و جغرافیایی سیاسی و فرهنگی اطراف خود و جهان پیرامون نیز موفق تر است .

به نظر پاورز و استوارت اولین گام برای باسواد شدن کاوش در ریشه ومعنی لغات است . کلمات رابط مناسبات اجتماعی و اساس آموزش های عالی هستند (سیف، ۱۳۶۹). علت پیشرفت بشر در علوم و فنون مختلف توانایی انتقال دانش از نسلی به نسل دیگر توسط کلمات است و میزان یادگیری دانش آموزان در کلاس درس نیز به چگونگی تفسیر او از کلمات و جمله های معلم بستگی دارد (ماهر ، ۱۳۷۱) .

ریاضی یک زبان نمادین است که به وسیله آن ما قادریم تا درباره امور و اشیاء به صورت کمی بیندیشیم و همچنین مناسبات فیما بین این کمیت ها را به هم ارتباط دهیم . گستره ریاضیات شامل شمارش، سنجش ، حساب ، هندسه و جبر و... است .

اختلال مربوط به رشد در ریاضی ممکن است با نقص در مهارت های متفاوتی همراه باشد، مانند مهارت های زبانی ادراکی خواندن و امثال آن که البته برای بازپروری در این مورد باید ابتدا با مباحث مربوط به اختلال در خواندن و موضوعات آن پرداخت و پس از بهبود به درمان اختلال یادگیری ریاضی توجه کرد.

یکی از شیوه های گسترش خزانه لغات دانش آموزان و هم چنین افزایش توانایی آن ها در خواندن، نوشتن و درک متون فارسی تأکید فراوان مدارس بر زبان و ادبیات فارسی است زیرا زبان فارسی بستر و زمینه ی اصلی درک و فهم ماست . دانش آموزان تمام علوم را با این فرا می گیرند، طبعاً درک بیشتر واژه ها ، عبارت ها و متن ها درک بیشتر مطالب درسی را به دنبال خواهد داشت و موجب پیشرفت تحصیلی فراگیران می شود(گانیه،ترجمه نجفی زند، ۱۳۶۸).

تعاریف و مطالعات گوناگون نشان داده که ادبیات به ویژه خواندن و درک مطلب برای موفقیت تحصیلی در هر زمینه ای می تواند یک عامل مهم به شمار بیاید. اهمیت زبان و مهارت خواندن در ارتباط با یادگیری دروس همیشه مورد بحث پژوهشگران بوده است بنابراین پژوهش حاضر نیز به دنبال قدم برداشتن در همین وادی می باشد.

بیان مسأله

خواندن از جمله وسایل مهم فهمیدن در دنیای کنونی است فرد می تواند تحقیقات و مطالعات دیگران، که مدت ها به درازا کشیده است را از طریق خواندن در مدت زمان کوتاهی فرا گیرد. خوب خواندن از عوامل مهم پیشرفت و لذت بردن و سرگرمی است گسترش دانش و پیشرفت علوم بسیار سریع انجام می گیرد. ناعمی (1377) نقل از رنر^۱ اعلام داشته است: «۹۰ درصد دانشمندان جهان در قید حیاتند و فقط مقاله هایی که در زمینه ی تحقیقات انتشار می یابد ۶۷۰۰۰ کلمه در دقیقه است».

کودکان در بدو ورود به مراکز آموزش و شروع تحصیلات رسمی علاوه بر ادامه روند رشد اجتماعی از قبل شروع شده، به آموختن نمادهایی می پردازند که به صورت تصاویر، اعداد، نمودار و نقشه ها و نوشته ها می باشند، که مورد اخیر یک تکلیف ذهنی خواندن، درک کردن و نوشتن است و توسعه و تکمیل آن چیزی است که تا به حال به طور شفاهی آموخته اند (گانیه، ترجمه ی نجفی زند، ۱۳۶۸). شعاری نژاد (۱۳۶۲) عقیده دارد که هدف عمده آموزشی باید این باشد که دانش آموزان را به خواندن، نوشتن و حساب کردن توانا سازد زیرا آنها مهارت های اساسی هر نوع یادگیری می باشند. کیوانی (۱۳۷۸) به نقل از رینر و پولچک بیان می کند که خواندن عبارت است از توانایی بیرون کشیدن اطلاعات بصری از صفحه کاغذ و درک معنای متن.

محققان خواندن را به دو دسته تقسیم می کنند: آنهایی که راهی را بررسی می کنند که در آن کلمات نوشتاری رمزگشایی شده و آنهایی که مسایل کلی تر مربوط به درک مطلب را بررسی می کنند ولی در حقیقت هر دو روش باید مکمل یکدیگر باشند (جان مکشن^۲ ۱۹۹۹).

خواندن اگر با فهم معنی واژه ها و منظور نویسنده همراه باشد، وسیله ای است برای درک مسائل مدنی و اجتماعی، پرورش شخصیت، کسب اطلاعات سودمند، برقراری روابط پسندیده و تأمین لذت روحی و تفریحی (کمالی سروستانی، ۱۳۷۷).

پژوهش های مختلف ثابت کرده است که یکی از عوامل مهم در ایجاد نابسامانی های اجتماعی مانند بیکاری، ترک تحصیل، بزهکاری و حتی جرم و جنایت ناتوانی در خواندن است (ناعمی، ۱۳۷۷).

^۱Renner

^۲Jonomc\$hane

هنگام خواندن دو عمل همزمان در ذهن انجام می‌گیرد: یکی رمزگشایی از نشانه‌های نوشتاری و دیگری معنی متن خوانده شده. مرحله درک معنا نیز یکی صرفاً با هدف ادراک متن و دیگری می‌تواند گذشته از ادراک با هدف تولید، بازآفرینی و خلاقیت متن نیز انجام گیرد. خواننده‌ای که در رمزگشایی مشکل داشته باشد، دریافت او نیز تحت تاثیر قرار می‌گیرد (به‌هورزیان، ۱۳۶۸). برطبق نظریه کیتچ^۱، خواننده متن را بر حسب گزاره‌ها و طرحواره‌های هدف درک می‌کند. در این الگو اولین مرحله درک با استفاده از طرحواره هدف انجام می‌گیرد که نقش آراهنمایی خواننده، تفکیک مطالب مهم از غیر مهم و استنباط‌ها و نتیجه‌گیری‌های کلی است. متن نیز بوسیله گزاره‌ها ارائه می‌شود. گزاره‌ها متن را به واحدهای معناداری تقسیم می‌کنند. گزاره‌های مرتبط مسائل و موضوعات را به صورت یک شبکه معنایی در می‌آورند و در مجموع ساختار اصلی متن را تعیین می‌کنند. در این حالت مشخص می‌شود که چه مسائل و موضوعاتی با اهداف و مقاصد خواننده ارتباط بیشتری دارد (گلستان هاشمی، ۱۳۸۳).

بنا بر تعریف پرلز، سواد خواندن که از ترکیب دو کلمه سواد و خواندن تشکیل شده عبارت از: توانایی ساخت معنا، درک مطلب و استفاده و کاربرد شکل‌های متفاوت زبان نوشتاری مورد نیاز جامعه و ارزشمند برای فرد. این تعریف نگرش‌ها و رفتارهایی را که حیطة خواندن فرد را تحت نفوذ و تاثیر قرار می‌دهد در بر می‌گیرد و بر آن نظریه از خواندن مبتنی است که معتقد است:

۱- عمل خواندن هدفمند است؛ یعنی خواننده یک متن نوشتاری را یا برای یادگیری و کسب تجربه یا برای شرکت در مناسبت‌های اجتماعی و کاربرد تجارب خواندن در زندگی و یا برای کسب لذت از مطالعه و یا سرگرمی و تفریح می‌خواند.

۲- درک مطلب هم به هنگام خواندن طی فرایندی چند وجهی صورت می‌گیرد این فرایند مشتمل بر:

الف: تمرکز و بازیابی اطلاعات صریح بیان شده؛

ب: استنتاج ساده؛

ج: تلفیق و تفسیر اندیشه‌ها و اطلاعات؛

د: بررسی و ارزشیابی محتوای زبان و عناصر متن نوشتاری (رییس دانا، ۱۳۸۱).

پیشرفت تحصیلی تسلط بر اطلاعات و دانش‌های نظری در یک زمینه‌ی معین تعریف شده می‌باشد. پیشرفت تحصیلی یعنی اینکه فراگیران تا چه حد در رسیدن به اهداف دوره آموزش موفق بوده‌اند (سیف، ۱۳۸۶).

¹kintsch

اتکینسون^۱ و همکاران (۱۹۹۸) پیشرفت تحصیلی را توانایی آموخته شده یا اکتسابی حاصل از دروس ارائه شده یا به عبارت دیگر توانایی آموخته شده یا اکتسابی خرد در موضوعات آموزشی می دانند که به وسیله ی آزمون های استاندارد شده اندازه گیری می شود (سیف، ۱۳۸۶).

پارسا (۱۹۸۳) به نقل از هنری^۲ موری نیاز به پیشرفت را به عنوان تمایل بر غلبه بر موانع و مشکلات، کسب قدرت و سعی در انجام کارهای مشکل تعریف کرده است. از طرفی اهمیت و تاثیر پیشرفت تحصیلی در سلامت روانی دانش آموزان به حدی است که برخی از متخصصان آن را حداقل تا نیمه دوم دوره ی نوجوانی معیار اساسی برای تشخیص عملکرد سالم دانستند.

به عقیده ی ایشان نوجوانی که علیرغم برخورداری از ضریب هوشی طبیعی، کارکرد رضایت بخشی در مدرسه نداشته باشد، مسائل روانی قابل ملاحظه ای نشان خواهد داد و پیشرفت تحصیلی را به عنوان شاهدهی برای سلامت روانی دانش آموزان ارزیابی نموده اند.

بسیاری از محققین از جمله میلر^۳ و مرسر^۴ (۱۹۹۷) ریاضیات را به عنوان یک زبان جهانی اطلاق مینمایند که افراد را قادر میسازد تا فکر کنند، ثبت کنند و بایکدیگر روابطی را در خصوص عناصر و ارتباطات آنها در زمینه ی مقدار ایجاد نمایند.

به دلیل افزایش کاربرد ریاضیات در محیط های شغل و زندگی روزمره، نیاز دانش آموزان به یادگیری و فهم ریاضیات بیشتر از قبل می باشد (ایرلس^۵ و مالکولم^۶، ۱۹۹۲) اظهار می دارند ریاضی بیشترین اعتبار و همبستگی را با تمام مشاغل دارد. بنابراین در آموزش ریاضیات باید کسب دانش در دامنه ی وسیعی از مفاهیم ریاضی، مهارت های استدلال کردن و تفکر ریاضی تأکید کرد.

با یک نگاه گذرا به وضعیت آموزش در مدارس ما، متأسفانه مشاهده می گردد که به هر دو موضوع (مهارت خواندن و علم ریاضی) کم توجهی شده است و دانش آموزان ما هم در مهارت خواندن و هم در کاربرد دانش ریاضی در سایر دروس یا در زندگی روزمره خود دچار مشکل باشند.

تحقیقات جهانی پرلز و تیمز که به ترتیب توانایی مهارت خواندن و سواد ریاضی دانش آموزان را اندازه گیری می کنند مؤید این مدعا است.

¹Atkinson

² Murry.H

³miller

⁴merser

⁵earles

⁶Malkolm